

Трибуна мілітарного українського слова на війні американський сенат

Адрес: Федералі і Адміністративні "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HENDERSON 4-0807 4-0237 Тел. УНІО: HENDERSON 4-1010

ФБІ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВАЛІЗКОВИМИ АТОМОВИМИ БОМБАМИ

Вашингтон. — Федеральне Бюро Інвестицій остерігло всі поліцейські агенції в країні, щоб ворожі агенти не могли привезти бомби до ЗДА. ФБІ спокійним тоном подає описи двох таких валізкових атомових бомб, які ворожі агенти можуть привезти навіть у дипломатичних валізах, які не підлягають контролю, або контрабандою перевезти через широкі кордони ЗДА, які дуже важко контролювати. Ці бомби не можна викрити, "вкрити" Гайгера, який реагує на атомову енергію, бо ворожі агенти можуть їх сховати в металеві або пластичні захисники, які стримують промінювання плутонію і урану назовні. Ці валізкові бомби були б великою загрозою для ЗДА, тому Уряд Імміграції та Націоналізації повідомив докладно своїх урядовців, щоб були обережні на всілякі малі пакунки, які є дуже важкі. Так само поліція повідомлена про ці бомби, щоб могла легко їх викрити. Директор ФБІ Дж. Едгар Гувер заявив, що це повідом-

ЕКОНОМІКА ЗДА І ДАЛІ ЗДОРОВА — НАЖЕ ВІК

Вашингтон. — Секретар торгівлі Сінклер Вікс промовляв в Торонто в Канаді і заявив, що економіка ЗДА і надалі здорова, хоч тепер відбувається пристосування народної господарки до мирного часу після того, як закінчилися війна в Кореї. Але він заявив, що уряд президента Айзенгавера поробить усі можливі заходи, щоб не допустити до більшого обмеження продукції, якщо тільки буде видно, що ці урядові заходи потрібні. Між цими урядовими кроками Вікс згадав грошову політику уряду, зміну

У НОВОМУ ВЕРХОВНОМУ СОВЕТІ НЕМА 23 ДАВНИХ ЙОГО ЧЛЕНІВ

Докладний перегляд листи Верховного Совету, що його "вибрано" попередньої неділі, викazuje брак у ньому 10% давніх членів цієї установи, — звертає на це увагу коментатор советських справ в "Нью Йорк Таймс". Геррі Шворц. Він покликуються з свого боку на аналіз останніх виборів до Верховного Совету в СССР, що її перевела офіційна Інформаційна Агенція ЗДА: вона виказала, що між новими членами Верховного Совету нема 23 членів-Членів Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії, драматично члени ЦК будуть автоматично перевибрані. 3-поміж 11 осіб, що їх "чистка" була вже раніше проголошена, найчистішими постами були Лаврентій Берія, колишній поліційний диктатор, і В. М. Адриянов секретар Комуністичної Партії в Ленін-

АЙЗЕНГАВЕР ВІРИТЬ У ПЕРЕМОГУ В ІНДО-КИТАЮ

ЗДА висилають туди дальших 25 літаків

Вашингтон. — Передбачується вислати в найкоротшому часі до Індо-Китаю дальші з'єднання 25 бомбардувальників типу В-26, — повідомлено з Пентагону. Ці літаки мали б виповнити втрати, що їх зазнало французьке летунство в останніх боях на Індо-китайському бойовищі. Це перший конкретний вислід нарад, що їх веде у Вашингтоні шеф французького генерального штабу, генерал Поль Елі. Він конферував уже з президентом Айзенгавером, шефом об'єднаних штабів ЗДА адміралом Радфордом і секретарем оборони Вилсоном. Ген. Елі перевіз в минулому місяці інспекцію військ в Індо-Китаю і конферував з найвищими чинниками в Вашингтоні, яким чином ЗДА можуть найуспішніше допомогти Франції в кампанії проти комуністичних партизанів, що їм постійно допомагає врядами і всіляким воєнним матеріалом червоний Китай, при чому американська допомога не повинна б втягати ЗДА безпосередньо у тамошню війну. Президент Айзенгавер, який позував фотографам разом з ген. Елі, заявив, що в останній світовій війні альянти також переживали неодинокі важкі хвилини, але остаточно перемогли, і він вірить, що також і тепер перемога в Індо-Китаю буде по стороні За-

Пропонує спеціальним апаратом ствердити правдомовність свідків

Вашингтон. — Сенатор Джеймс МакКарті пропонує застосувати спеціальний апарат, щоб ствердити правдомовність свідків, які зізнаються в Конгресі під час переслідувань у справі конфлікту між лівими і секретарем армії Стівенсом. Цей апарат, т. зв. поліграф, застосовує швидкість ударів пульсу, якість тиснення крові, та віддих людини, які знає МакКарті вірить цим способом, але покази поліграфа генерального прокуратора Гербера Браунелла не вдовольняють. В Сенатській Постійній Слідчій Підкомісії мають початися переслідування у справі непорозуміння між сен. МакКарті і секретарем оборо-

ДОМАГАЮТЬСЯ НОВИХ ЗАХОДІВ, ЩОБ НЕ ДОПУСТИТИ ДО ДЕПРЕСІЇ

Вашингтон. — Мейер Кестенбаум, голова Комітету для Господарського Розвитку, заявив, що "найкращою господарською відбудовою є така, яка відбувається сама з себе", а не при допомозі штучних урядових заходів. При цьому він додав, що втручання уряду в цю справу не є кінцевим. Поліпшення господарського становища не настає завтра, як цього деякі люди домагаються. Воно настає пізніше, можливо аж восени цього року. Ми можемо сподіватися, сказав Кестенбаум ступеню поліпшення, а не наглого скоку вгору. Наша крайова акція проти обмеження продукції дуже сильна, сильніша як будь-коли, але її треба ще

Советські достойники невдоволені комсомолом

Москва. — "Протирелігійна пропаганда в комсомолі значно послабла і в деяких відділах зовсім припинилася" — нарікає "Комсомольська Правда" з нагоди першого за п'ять останніх років всесоюзного з'їзду комсомолу. Це, зрештою, не одиниць закид. Сам головний секретар комсомолу Шелесті гостро критикував комуністичну молоддь не тільки за те, що вона, підпадає під вплив релігійної пропаганди, але й за моральний розклад. Він лаяв

"Вічний вогонь" з нагоди 100-річчя Республіканської Партії

Вашингтон. — "Вічний вогонь" запалено перед дерев'яним будинком школи, де 100 років тому, 20 березня, в містечку Райпоз засновано Республіканську Партію. Це світло горітиме вічно, як символ американської свободи. Його запалив президент Айзенгавер із Білого Дому в

Блок противників панту оборонної спільноти

Париж. — Шість різних військово-промислових оборонних держав вислали до Парижу своїх делегатів на дводенний з'їзд противників панту західно-європейської оборонної спільноти, що передбачає спільну з німцями європейську армію. На з'їзді прийнято резолюцію, яка рішуче відкидає цей пакт, а зате доручає перевести в цілій Німеччині вільні парламентарні вибори для об'єднання Німеччини, після чого настали б "нормальні взаємини" з Німеччиною. Резолюція з'їзду передбачає, що колективний пакт безпеки на підставі розроблення під наглядом Об'єднаних Націй. З'їзд мотивував свою позицію тим, що до за-

Астрономи надіються подвоїти віддал фотографічного засягу

Вашингтон. — Астрономи Карнегі Корпорації жартують твердять, що вони сягнуть в два рази далі у світові простори, коли відсять збільшити силу фотографічних апаратів при допомозі електроніки. Ці електроніки дадуть можливість фотографувати зорі, які досі не можна було зловити телескопами.

Соммерфілд пропонує 6-денний тиждень праці для поштовиків

Вашингтон. — Генеральний поштомайстер Артур Соммерфілд вносить до Конгресу проєкт закону, щоб йому дозволено на zatrudнення поштовиків впродовж шістьох, а не п'ятих днів у тижні. Цей закон він вносить для того, щоб Конгрес погодився на пропонування ним збільшену платню для поштовиків урядовців, хоч вони й дали працювати 6 тільки 40 годин тижнево. Соммерфілд хоче розділити 40 годин тижневої

Вітер розніс попіл з водневого вибуху на 1,600 миль

Токіо. — Науковці токійського університету не виключають, що вітер заніс попіл, який вивірився після пробного вибуху водневої бомби на острові Бікіні в дні 1 березня ц. р., аж до самої Японії, себто на відстань 1,600 миль (кільо 2,400 км). Своє твердження вони спирають на основі реакції приладів університетської лабораторії. Непередбачені наслідки того вибуху спонукали приїзд до поні директора охорони здоров'я при комісії для атомової енергії у Вашингтоні, Мерілла Айзенбаума. Опозиційна японська преса заявляла, що американські японські лікарі, які мають у своїй опції 23 членів японського корабля, що потерпіли від радіоактивного попелу після вибуху водневої бомби, — зацікавлені більше науковими теоріями, як здоров'ям хворих рибалок, що їх трактують, як "дослідників кріликів". Японська соціалістична партія заявила, що вона звернеться до цілого світу із закликом вимагати заборони всяких експериментальних вибухів атомових і водневих бомб, бо вони загрожують життю і здоров'ю невинних людей на непередбачено далекій віддалі від місця вибуху.

Тиша перед бурєю в Індо-Китаю

Ганой. — Вже шостий день тиша в Індо-Китаю розмірився спокій, що його переривають тільки атаки французького летунства на позиції комуністичної артилерії, на шлях поставання та на нові зосередження комуністичних сил. Час від часу також комуністи обстрілюють з гармат оборонців фортеці Дієнбіфу. Французи підвели багато свіжого бойового матеріалу до фортеці і скинули з парашутами численні підкріплення. Деякі транспортні літаки, що привозили советську амуніцію, пілоти-

У червоному Китаї продовжується полювання за "шпигунами"

Гонг Конг. — У провінціях Гуанан і Квантунг арештовано ще коло 40 осіб, обвинувачених в шпигунах на користь національно-китайської армії. Американська й китайська преса на Формозі коментують ті комуністичні вістки як доказ, що в комуністичному Китаї вічно кипить і комуністичний режим тримається тільки терором.

У ЗДА є 3,000,000 нудистів — каже пастор Соєр

Стіглер, Оклахома. — Промовляючи на зборах в місті Стіглер, пастор Бренксон В. Соєр, заявив, що в ЗДА є коло 3,000,000 нудистів. Стійтовий конгресмен Джеймс Фестерман — сказав пастору — внесне на найближчій сесії відповідний закон до стейтрової легіслатури, щоб урядово заборонити нудизм. Цей за-

Проф. Р. Смаль-Стоцький промовляв на святі словаків

Мілвокі, Виск. — В неділю, 14 ц. м. організувала Словацька Ліга американців національне свято Словаків, запросивши для англійської промови проф. Р. Смаль-Стоцького з Маркет Університету та відомого словацького діяча з Шімаго-дра М. Зібріву. В своїй промові проф. Смаль-Стоцький представив виклад словаків у загальнословацьку культуру, змалював їх історію, сучасну трагедію і закінчив словом надії на перемогу їх національних ідей, бо їх справа пов'язана з боротьбою за волю всіх 700 мільйонів поневолених Москвою народів.

Проти пресових обмежень в Латинській Америці

Сан Хуан, Порто Ріко. — Тут закінчилися дводенні наради директорів Міжмеріканського Пресового Товариства, на яких стверджено, що в 8 державах Латинської Америки немає свободи преси. До цих держав належать: Аргентина, Домініканська республіка, Перу, Парагвай, Болівія, Венесуела, Колумбія і Нікарагуа. В резолюції відзначено чотирьох видавців за їхню відважну постанову в обороні преси — одного в Болівії, одного з Еквадору, а двох з Аргентини. Часопис трьох із цих видавців заборонено владі, тільки еквадорському видавцеві дозволено далі видавати свій часопис на інтервенцію згаданого Пресово-

В СВІТІ

- Папа Пія XII показав останній неділі у вікні своєї кімнати від часу своєї двоїчної неготи і благословив 50,000 осіб, що зібралися на велетенському майдані перед собором св. Петра і Ватикану на час своєї неділі 45 фунтів ваги і важили тепер усього 100 фунтів. Він перебував, ніким не підтримуваний всього дві хвилини у вікні своєї кімнати.
- Єгипет і Сирія піднесли свої дотеперішні дипломатичні місії до ступня амбасад — повідомлено в обох столицях названих держав. Як причину подано бажання "затиснути приязні взаємини". Першим советським амбасадором в Єгипті є Данило Сємьонович Соколов.
- 9-літній Адріана Беллоччі, що її дитячий параліз зробив налякано, була обрана королевою на майфестативний збір фондів для італійських дітей, хворих тією страшною недугою, що на американському кружляку "Нюпорт Нюз" стояла на якорі у Генуї. Сама залюла склала на цю ціль \$700.
- Світлові слави театр "Французька Комедія" вїздіть у квітні на 3 гостинні виступи у Малому Театрі в Москві. Французи ставитимуть 2 комедії Мольєра і драму Корнея "Сид". Декорації вже виїхали до Москви. В "реванші" до Парижу приїде з виставами московський балет або тамосний симфонічний оркестр.
- 50 урочисто поминали австралійців, з волеєм насильно кров'ю канієчної неготи і благословив 50,000 осіб, що зібралися на велетенському майдані перед собором св. Петра і Ватикану на час своєї неділі 45 фунтів ваги і важили тепер усього 100 фунтів. Він перебував, ніким не підтримуваний всього дві хвилини у вікні своєї кімнати.
- Англіський кардинал Гріффіс оскаржив комунізм, що воно творить за залізною завісою "монашій концентраційній таборі", що в них заперторують засуджених духовників, після яких гине всякий слід.
- Єгипетський уряд вилучив з публічного продажу одну річ зі збірки старих грошей кол. короля Фарука. Цією річчю є золота 10-долларова. Такі гроші карбували в 1933 р. у Філадельфії, але ще перед випуском їх в обіг уряд затримав їх і перепродав. Тоді 9 таких монет пропало, 8 віднайшлися, а одна була переплавлена до Парижа і продана Фаруком, що займалася нумізматику. Це найрідкіша золота монета у світі, бо в її підписі 1 штука. Її звернуть тепер ЗДА.

В АМЕРИЦІ

- Науковці з Ліккерс лабораторії в стейті Нью Йорк домілюють, що куряче яйце відіграє велику роль у продукції сироватки, якою шеплять проти скарлатини. До яйця додають вірус скарлатини, і таким чином розвиваються, і таким чином продукують сироватку.
- Рой Кон, що працював як помічник сенатора Джозефа МакКарті, три рази старався дотримуватися до військової академії, і в такий спосіб уникати військової служби, до якої його покликують. Згідно з законом, особа, що згодується до військової академії, автоматично звільняється на один рік від військової служби — на час поки провірять, чи вона надіється до академії.
- Фаховці стверджують, що продукція ками в Бразилії відбувається такими старими методами, що її потрібно бракувати на світовому ринку.
- Памі Айзенгаверова повідомила, що цієї весни вона обмежує прийняття в Білому Домі. Через свою секретарку вона вже відкинула деякі давніші заплановані традиційні прийняття. До одного товариства секретарка вислала такого листа: "Памі Айзенгаверова дуже жалю, що цього року не може прийняти представників вашого товариства в Білому Домі, але сердечно запрошує вас як чад а найбільшчому 1955 році".
- В Шімаго незабаром продаватимуть потверджені матеріали з багатона. Ціх матеріалів уже використано робітниками в деяких галузях небезпечної продукції. Вони не горять навіть при 4,500 ступенях Фаренгейта.
- Сенатор Г. Александер Сміт, голова Сенатської Комісії Праці, заявив, що ця комісія вже цього тижня закінчить проєкт закону про працю, що його запропонував був президент Айзенгавер.

СВОВОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA: SUBSCRIPTION RATES:
 На рік \$10.00 One year \$10.00
 На пів року 5.25 Six months 5.25
 На три місяці 2.75 Three months 2.75

За кожен зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати надіслані матеріали.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АТОМОВА ЗБРОЯ І АТОМОВА НЕБЕЗПЕКА

Ще досі не маємо повних відомостей про останній вибух водневої бомби в Бікіні на Тихому океані. Але те, що вже знаємо, вистачає, щоб зрозуміти, яка це страшна зброя у воєнному розумінні. До того ж маємо тут до діла з таким засобом нищення, який стає загрозою для цілої людської цивілізації. Во ж і той дослід, який тепер переведено в Бікіні, ще далеко не останній в нищівному значенні. Вже є готові багато сильніші бомби, не водневі, а такі, що вже мають іншу назву. Незабаром будуть і їх випробувувати. Що це буде за сила, важко собі навіть уявити, коли бомба, що вибухла тому два тижні, була вже в 600 разів сильніша від тієї, що її скинуто, в 1945 році на японське місто Гірошіма. В таких обставинах не дивно, що так багато "професорів" заповідає "кінцеві світу". Недавно появилася книжка американського науковця Герсона Брауна, який, оперуючи науковими та статистичними даними, заповідає ще іншу людську катастрофу, що мала б постати внаслідок голоду та виснаження. Отже, не заважаючи на атомову небезпеку і війну, можлива ще друга небезпека, не менш загрозлива для людства, якщо воно не знайде своєчасно заради і на це ліхо. "Не дуже прискіпна ця книжка до читання, а проте дуже важлива", пише про неї один з визначних критиків, бо вона спирається на дослідів найбільших світових вчених.

Та наша тема "небезпека ч. 1", себто — атомові бомби. Це та зброя, яка допомогла Америці прискорити закінчення Другої Світової Війни і яка могла була покінчити також і з Сталіним та його режимом, так, як це сталося з Гітлером та нацизмом, коли б тодішній провід демократії розумів, що агресивний комунізм є грізніший та сильніший ворог вільного світу, ніж нацизм та фашизм. Демократи задоволювалися одначе тим, що мають в руках непереможну й непереможну зброю, яка повинна б не тільки залучати Кремль і стримати його наступ на підбій світу, але й спричинити до "демократизації" самих СРСР. Наслідки цього відомі. СРСР не тільки не дали себе залучати, але ще поширили свою сферу впливів новими територіальними грабками і викрали при допомозі своїх шпигунів атомову війну. Правда, СРСР не можуть ще й сьогодні міратися з США числом і силою атомових бомб, але голівка, що вони їх мають та відославляють і що час працює на їхню користь. Якраз те, що є перевага по боці З'єднаних Держав та вільного світу, заставляло, на нашу думку, Маленкова заговорити про великі втрати для обох сторін на випадок атомової війни, чи навіть про цілковиту загибель світової цивілізації.

Маленков говорив, як рівний з рівним, себто як представник комуністичного світу, що розпоряджася атомовою бомбою в такій самій мірі, як і демократичний світ. Він уже припускає, і то в противенстві до того, що досі Кремль заповідає, що може загинути не тільки капіталістичний, але й комуністичний світ. Чогось такого, щоб міг завалятися Кремль, в Совстах ніхто не чув за диктатури Сталіна. Видення цього дала, як пише московський кореспондент "Нью Йорк Таймсу", треба б сподіватися у Женеві, де Совсти з'являються з новими пропозиціями не тільки в справі замирення на Далекому Сході, але і в справі "європейської безпеки".

Не виключено, що й остання спроба з вибухом нової водневої бомби на Північному полюсі зв'язана з конференцією в Женеві. Американська преса, яка домагася, щоб уряд подав дещо обширніші відомості про цей вибух, одночасно додає, що цей вибух може бути у плані "політичної стратегії" Айсенгавера. Мовляв, хай у Москві догадуються, що цей вибух означає. Та від такої однієї бомби, скиненої на якунебудь столицю, ні сліду не залишилося б від неї, пише преса.

Сталін заявляв у 1946 році, що "атомові бомби могли б залучити тільки нервово слабких". Сьогодні Маленков говорить дещо інше, признаючи, що ті бомби могли б знищити також і Кремль. Шось криється за тою зміною! Для нас це тільки якийсь новий кремлівський підступ, який нова спроба обдурити демократію і вільний світ, які дійсно залишили майбутнє людської цивілізації.

РОЗКЛАД В "ЧЕРВОНІХ" ЮНІАХ

В пр. 1949-1950 Конгрес Індустріальних Організацій виключив за прокомуністичні діяння деякі юнії зі свого складу. В момент їх виключення з КІО вони нараховували коло 600,000 членів, хоч проголошували, що об'єднують мільйон робітників. Під теперішню пору членство цих юній зменшилося до приблизно 250,000 осіб.

У згаданих роках усунуто з КІО одинадцять юній. З них вісім цілком зникли, злившись частинно з іншими юніями, або втратили своє значення до тієї міри, що в робітничому русі З'єднаних Держав не відіграють жадної ролі. З трьох інших тільки Міжнародна Юнія Прибережних і Магазинних Робітників на Західному узбережжі, яку очолює ославлений Гаррі Брінджес, затримала ще свою силу. Вона нараховує 70,000 членів, які мають "ліній" нахили, і лише вийшли провід Брінджеса забезпечує працю членам цієї юнії в корабельних докуах Західного узбережжя.

Під охороною Брінджеса існує ще інша "ліній" юнія, а саме Морська Юнія Кухарів і Корабельних Послугачів.

Однак вона слабшає тому, що мусить іти напередодні з юнією тієї самої назви, приналежної до Американської Федерації Праці, коли старається дістати контракт на працю. Тому, що голова цієї юнії стоїть під закидом крипоприсяги, якої допустився, складаючи заяву, що він — некоммуїст. Крайова Рада Робітничих Відносин наказала перевести нього вибори, і цю юнію їх вислід вирішить її далішю долю.

На Східному узбережжі Брінджес спікується Американською Асоціацією Комуністів з невеликою кількістю членів. Однак її впливи дуже змаліли, бо вона не уклала нового контракту з Американською Корабельно-Радиовою Компанією на постачання радіових ірженерів.

Друга "кличка" прокомуністична юнія, усунуто з КІО — це загально відомі Юнії Об'єднаних Електричних Робітників, яка охоплює нібито 200,000 членів, хоч справді їх залишилося тільки половина. З нею споряджені Юнії Копальників і Гутників Робітників зі 100,000 членів. Це теж невелика кількість, і знаєти признають її тільки 70,000 членів. Інша сильна юнія з "лівого" блоку, виключена з КІО це — Робітничі Фармерського Виряду, яка приєдналася до Електричних Робітників із застереженням деякої самоуправи. Частина її відділів приєдналася для самоохорони до Об'єднаних Автомобільних Робітників. Обидві сполучені юнії ще пробують викликати неспокій в робітничому русі, одначе їх вплив значно послабшав.

Найменша, одначе найвиразніша прокомуністична юнія, головна в Нью Йорку — це юнія кушнірів. Вона дуже примірна, коли її голову, відомого Вена Голда, притягнуто до правної відпо-

відальності за кривопристу при складанні "некоммуїстичної заяви". Інші, нещодавно дуже крикливі, хоч малі, ліній юнії — це Об'єднані Професійні й Бюрові Робітники і Харчові, Тютюнові та Споріднені Робітники. Ця остання юнія асвалася впертим страйком на центрах Нью Йорку. Обидві ледве животіють і не пробують пригадувати про себе ні живий, ні мертвий публіці.

Всі, виключені ще за життєві голови КІО Філіппа Морел, прокомуністичні юнії втратили свій розгін негайно після відлучення, бо проти них пішла не тільки Головна Управа КІО, але й Крайова Рада Робітничих Відносин, тобто, на ділі, федеральний уряд. На підставі закону Тефта-Гартлі ця Рада має право вимагати, щоб кожний членський новий виділ юнії склав присягу, що він не є коммуїстичний, а саме, це становить велику перешкоду членам цієї юнії в корабельних докуах Західного узбережжя.

М. Туркало

НЕПЕВНА КНИГА

На американському книжковому ринку з'явилася невелика книжка, написана колишнім чекістом Александром Орловим, "The Secret Story of Stalin's Crimes" New York, 1953.

Появу кожної праці в англійській мові, що знайомить з американським читачем із справжнім обличчям кремлівського диктатора і розкриває б позаплатункові обставини його діяльності, та ще коли вона вийшла з-під пера особи, яка стояла близько до органів коммуїстичної партії, а це найважливіше — до органі ГПУ — НКВД, треба було б вітати. Тому і зрозуміло цікавість читачів цієї величезної, як на 355 сторінок, твору. Книжка написана цікаво, і всі міркування та здогадки автора здаються логічними. Видно він справді був добре обізнаний з атмосферою, що панувала в Кремлі та в НКВД, і з усіма обставинами, пов'язаними з московськими процесами 1936-1938 рр., що набули великого розголосу по цілому світі і зробили ще загрозливішою особу Сталіна.

95% книги присвячено докладному опису перебігу боротьби Сталіна з партійною опозицією. Опис підготовки процесів і їх przeprowadження, систематичної й нещадної винищення старої, "ленінської гвардії", убивство Кірова, доведення до самогубства Сталіна, а пізніше ліквідація Зінов'єва, Бухаріна та інших старих більшовиків, нібито за убивство Кірова, розстріл чекістів, що провадили слідство над ними, щоб не лишалося свідків, — усе це дає яскравий образ безпринципового, жорстокого тирана, який навіть перед фізичним знищенням своїх найближчих товаришів і співробітників (наприклад, А. Снудіна, земляка, друга дитинства і найулюбленішого приятеля своїх

організації, отже Конгрес Індустріальних Організацій та Американо-Федерация Праці, організувати на місці виключених прокомуністичних юній свої лояльні на американським ґрунті юнії, які поборюють своїх коммуїстичних противників тим, що стараються в різних підприємствах дістати контракти для виконання робіт своїми членами. Тож, коли члени "ліній" юній бачать, що їм нема користі з дотеперішньої приналежності, вони переходять до "правих" організацій, і так рятують своє особисте існування.

На цьому не кінчається зацеп прокомуністичних організацій. Під впливом найновіших політичних подій, Конгрес заставляється над законами про внутрішню безпеку і придумує способи тотальної контролю над усіми лінійними елементами. Це спонукує кожного робітника, а головне тих, що прибули недавно з європейської скитальності, добре розглядати, до якої робітничої організації їм приступити, щоб не виставити себе на небезпеку депортації або принаймні не потрапити в підозріття нелояльності до Америки.

Власних дітей, який проводив вечори в їх товаристві, оповідаючи їм грузинські казки, що убив їх довіл до самогубства свого дружини Аллулу, що "злікадував" свого найближчого помічника в організації всіх своїх злочинів — Ягоду, свого по-собачому відданого слугу Павкєра і т. д.

У книзі є багато цікавих моментів з побуту Сталіна, які характеризують його натуру: Сталін поцілунком прощається з убитим за його наказом Кіровим під час пишного похорону в Москві, Сталін їде пішки за труною дружини, Сталін висловлює свої інтимні почування... "Вибрати собі ворога, розмакувати найменші деталі розправи з ним, відчувати насолоду помсти, а тоді піти спати. В світі нема нічого прискіпнішого!" — казав Сталін (ст. 52).

Орлов невиндвд Сталіна і вважає його відповідальним за багато злочинів, повопених ним проти коммуїстичної партії, проти ідей Леніна, проти старих "ідейних" більшовиків, проти троцькістів і т. д. Однак автор майже не згадує основну найчисленнішу масу жертв Сталіна — народ, десятикратний, морений голодом, непосильною працею, злиднями, терором, репресіями, нечуваними ниде в світі умовами життя і рабської праці.

Чому ж тільки над долею замордованих коммуїстів і чекістів уболіває Орлов? Серед усіх згаданих ним жертв Сталінського терору, здається, як-то не помігся, се тільки один несправедливий — проф. Плетньов.

З усіх книги виразно видно, що Орлов поставив собі завдання показати світові лише те, як кризав Сталін "чищенням серцем, відданих справі Леніна, ідейних" старих більшовиків, "героїв" російської революції і чекістів.

Ані словом не згадує Орлов і про національну боротьбу та жертв національного терору. Припустимо, що він, як росіянин, не був і не працював в Україні, не був детальним обізнаний з тим, що там робилося, і не дуже цікавився тим. Але він мав би знати про процес СВУ, про мільйон українських селян, заморених штучним голодом, про ліквідацію української інтелігенції тощо. Крім того, він довгий час працював на Кавказі, отже міг би написати дещо про національний терор у Грузії та в інших кавказьких республіках. Але що це все значить для Орлова у порівнянні з тою кривдою, що її завдав Сталін коммуїстичній партії? Виходить, що як би не цей кривавий кат, то Совєтський Союз процвітає під керівництвом "ідейних, благородних, талановитих, інтелігентних" продовжувачів справи Леніна — Троцького, Дзержинського, Ягоди, Єжова та ім подібних. Мимоволі спадає на думку питання: що найбільше зацікавлений у поширенні цієї книжки?

Книжка повна дуже цікавих подробиць про те, як Сталін організував судові процеси проти своїх можливих конкурентів, примушував їх признаватися в усіх фантастичних злочинах і підписувати самим собі смертні вирoki.

Згадуючи ліквідацію маршала Тухачєвського, Орлов зазначає: "... Я знаю з абсолютної вірогідності і авторитетних джерел, що справа маршала Тухачєвського була пов'язана з найстрашнішою таємницею Сталіна, розв'язання якої кине світло на багато дечого такого, що тепер здається незрозумілим..." (стор. 240).

Великий розділ присвячено в книзі А. Вишинському. Читаючи цей розділ, спочатку можете подумати, що його писав сам Вишинський, щоб виправдати себе і довести, що він не був одним з тих Сталіна, а був лише сліпим виконавцем його наказів. На кожну крок можна зустріти такі речення: "... ролі Вишинського в московських процесах була далеко не такою значною, як усім здавалося... Він сам сунув собі голову, намагався здогадатися, яким способом НКВД удалось зламати волю видатних товаришів Леніна..." (стор. 327).

Вишинський знав тільки одне: що підсудні були невинні... "Загальна опінія помилялася, називаючи Вишинського повторюю, що вбила своїх товаришів. Вишинський ніколи не був другом старих більшовиків. До 20-го року він був меншовиком..." (стор. 328). "Старі більшовики не довіряли йому..."

Щкаво, що ж тоді довіряв Вишинському і хто поставив його на такий відповідальний пост? Сталін? І чому Сталін, знищуючи всіх, хто організував за його наказу арешти і розстріли, не займав Вишинського?

Але тільки початок розділу про Вишинського виглядає прихильно для нього. Далі вже автор висловлює зовсім інші міркування: "... Вишинський, рятуючи своє життя... услужливо виконував всі Сталінові бажання та зі шкурі вилізав, щоб показати себе відданим його ідеям, і вимагав для всіх підсудних найуважливійшої карі. Признаючи Ви-

ПІДСОВЕТСЬКЕ КРІПАЦТВО

На сторінках московської "Правди" секретар ЦК компартії України, Кириченко, розповідає про те, як в Україні здійснюється маленковсько-хрущовський "крутий поворот" у піднесенні сільськогосподарства.

В статті під заголовком "Підвищувати рівень організації роботи в масах" Кириченко, говорячи про сільське господарство України, зовсім не згадує ні про матеріальну зацікавленість, ні про організаційно-господарські здібності українського селянина, ні про його працелюбність. Не згадує також ані словом про інтереси та добробут самого селянина, яке становить дві третини всього українського народу.

У своїй довжелезній статті Кириченко розглядає сільське господарство України лише як об'єкт колективізаторської політики Кремля для постачання держави харчових продуктів і сировини. Про самого ж господаря, як суб'єкта прав і формального власника сільськогосподарської продукції та її фактичного творця — про українського колгоспника — Кириченко не написав у своїй статті жадного рядка.

У згаданій статті Кириченко фактично виправдується перед Кремлем за ту нагігну, яку дістала була від вересні минулого року за партійні недоліки та провали півнів в українському колгоспстві.

У виконанні й перевиконанні кремлівських постанов про піднесення сільськогосподарської продукції, Кириченко всі надії покладає не на українське селянство, а на партійних апаратчиків.

"Успіх діла, заявляє Кириченко, залежить тепер від практичної роботи партійних організацій". А ця "практична робота" партії в українських колгоспах полягає в підганянні колгоспників. Про це підганяння Кириченко говорить дослісно: "В організаційній діяльності партії набувають виняткової ваги питання — підганяти відстає колгоспи і цілі райони до рівня передових..."

Орлов каже, що "більшовики були завжди проти індивідуального терору, як методи неефективної і шкідливої" (ст. 5), а тому, на його думку, "вся історія з відкритими терористичними опозиціями була — міт" (стор. 7).

Чому ці всі активні революційні і передреволюційні підпільні робітники так покірно підставляли свої ший під ніж Сталіна і не поставали проти його тиранії? Вони бачили, що Сталін дискретує справу коммуїзму не тільки в очі цілого світу, але найголовніше в очі власного народу, для якого вони нібито працювали? На це відповідь є тільки одна: діставшись до ви-

наслідки такого підганяння, очевидно, не дуже то великі, бо Кириченко ні в одній галузі сільського господарства не надає середніх величин для-їсїї України в достатній продукції на гектар площі або на душу населення. Він промовчав також і про те, скільки саме в продуктах і грошах дістають українські колгоспники порівняно зі своїми трудодіями. Кириченко обмежився тільки тим, що похвалився виконанням і перевиконанням контингентів, збудованих держави. Це досягнення Кириченко, звичайно, записує на рахунок заслуг партійних апаратчиків. Але відомо, що виконання й перевиконання "примусових контингентів" завжди робилося й робиться за рахунок мізерної оплати трудових колгоспників; тобто за рахунок їхнього злидненного існування.

Для здійснення нового кремлівського курсу сільськогосподарської політики Кириченко вимагає посилення партійного апарату в українському селі. Цим низовим апаратом компартії України буде керувати й контролювати всю роботу в сільському господарстві. Членів компартії серед колгоспного селянства України є трохи більше, як один відсоток, а комсомольців серед сільської молоді не більше, як три відсотки.

Для збільшення кількості партійних нагідачів в українському сільському господарстві треба, як заявив Кириченко, перекинути в колгоспи та машинно-тракторні станції України понад 9,000 місцевих коммуїстів. Цим апаратчиком Кириченко признає, "авангардну й керівну ролі".

Які будуть наслідки такого керування — про це Кириченко обережно зазначає, що "про підсудні ще рано говорити".

Але досвід 25-річних експериментів вказує, що колективізаторська система сама себе провалила, бо сільським господарством України керує "партія і уряд", а не само українське селянство. "Голос Америки"

Описуючи "Маленкова, Орлов каже: "Я можу сказати, що Маленков не справив на мене особливого враження, коли я вперше зустрівся з ним. Він видався мені ординарним партійним робітником, людиною без революційного мислення і без особливих прикмет, які повинні мати люди, що їй доля призначала бути головою держави. Але яка б не була причина, що Сталін вибрав саме Маленкова своїм наступником, ми можемо бути певні, що Маленков має багато страху і в Кремлі і поза Кремлем: він боїться і людей, що оточують його, і цілого народу, а особливо червоних генералів. Маленков знає з кришавого прислуду свого попередника, що йому доведеться поборювати конкурентів, зраджувати своїх близьких і тероризувати людність..."

"Найголовніший конкурент Маленкова — Молотов, — пише далі Орлов. — Якщо Маленков підлежав Сталіну, то Молотов підлежав Маленкову, а як Молотов підлежав Маленкову, то ішов із Заходом проти Совєтського Союзу (стор. 354)." На останку Орлов зазначає: "Маленков не погнав війни, поки не сконфує своє пер-

(Закінчення на стор. 3-й)

борони Шевченківського ювілею страйкувало 11 лютого багато майстерів на Великій Солянській і коло дірці. Страйкували також робітники великої друкарні Яковле-

ва. На знак протесту проти за-

вільності в Чернівцях на Вуковині

Чернівці, 12 березня 1914. — Минулої середі відбулося в Чернівцях велике віче української молоді для заперестування проти заборони святкування ювілею Шевченка в Ресії. По рефераті д. Навроцького і живій дискусії, ухвалено резолюцію з протестом проти насильства царату і з подякою думським послам за їх виступ в обороні ювілею. По вічу відбувся демонстраційний похід. Перед російським консулятом прийшло до зудару зі сконсигнованою поліцією, при чому кількох демонстрантів арештовано.

Страйки робітників у Києві

Київ, 12 березня 1914. — З приводу заборони ювілею Шевченка застрайкували робітники на машинобудівельній заводі. 600 робітників вийшло на вулицю й урядило демонстрацію. Поліція розігнала демонстрантів.

На знак протесту проти за-

УКРАЇНА І СВІТ У ШЕВЧЕНКОВЕ СТОЛІТТЯ

(Репортаж з газетних вирізок 1913 - 1914 рр.)

(7)

Коло Золотих Воріт відбулися дикі сцени. Козаки галасливо пустилися по підходах, б'ючи людей нагайками. Коли їм наперстї вдалося розігнати демонстрантів, задубав спів у бичих вулицях. Поліція і звідти вигнала демонстрантів, але мусіла покласти на поміч деяких стражників повітової поліції. Олначе й це не помогло. Коли поліція спинила демонстрантів на Хрещатику, вони вибухали з новою силою на Прорізній, на Фундуклівській і т. д.

Потім демонстрації переїхали на Хрещатик. Тут коло 2-ої години зібралася величезна маса народу. Демонстрація почалася на розі Хрещатику і Фундуклівської. Публіка подімала шапки і співом рушила в напрямі Царської площі. Поліція і ко-

коло 3-ої години розпочалася демонстрація членів російських "національних" організацій... Над вечір усе заспокоїлося. З вулиці усунуто відділи козаків, а потім і поліція. Лишилися тільки поліційні патрулі та відділи козаків, що їздили по вулицях...

Загалом під час Шевченківської демонстрації заарештовано 76 осіб, з того 4 жінок... Крім заарештованих демонстрантів у поліційних арештах є ще понад 20 осіб, яких арештовано ще перед ювілем, під час ревізії.

Другий день українських демонстрацій у Києві

Київ, 11 березня 1914. — Дня 11 лютого була річниця смерті Тараса Шевченка. З цієї нагоди повторилися демонстрації на вулицях, але це в більшій розмір. Уже вранці по високих школах розкинено відозви від загальної — коаліційної ради представників високих шкіл Києва, в яких запрошувалося з'явитися о 11-й годині на панакхиду в новий римо-католицький костел св. Миколая. Студенти групами поча-

ли йти до костелу на Велику Васильківську.

Коло 11 години велелчезна юрба заповнила пішоходи біля костелу. Щоб розігнати юрбу, викликали кінну поліцію і козаків. Публіка висладала до управи костелу делегації з проханням відслужити панакхиду по Шевченкові, одначе управа відмовилася. Тим часом прибув заступник поліцеймейстра А. Ворончук і наказав відсунути публіку до Троїцького базару. Під натиском козаків і поліції юрба відійшла до Маріїнсько-Благовіщенської вулиці. Тут група студентів розпочинає спів. Козаки кидаються з кіннями на пішоходів і розганяють юрбу. На Маріїнсько-Благовіщенській вона знову збирається і починає співати, а поліція знову розганяє її. При цьому заарештовано 10 студентів.

У той час, як відбувалися демонстрації на Великій Васильківській і Маріїнсько-Благовіщенській, збільшилася юрба і молоді в напрямі до міського театру. Сюди наперед стягнуто відділи поліції і козаків... Раптом на Володимирській з'явився від-

дий чорносотенець В. Голубєв з невеличкою групою членів організації "Доголовий Орел", які стали коло Педагогічного музею і почали співати. Демонстранти по другій боці відповіли їм співом "Вічної пам'яті". Чорносотенці почали збивати з демонстрантів шапки. Тоді юрба кинула на чорносотенців і почала їх бити, так що їм кепсько прийшлося б'яти не поліція, яка прийшла на поміч з нагайками і розігнала демонстрантів. Після цього чорносотенці десь зникли.

Подразнена чорносотенця юрба переходить на Фундуклівську вулицю і розпочинає спів "Вічної пам'яті". Зі співом вона доходить до Володимирської вулиці. Тут до рого їм заступають поліція і козаки...

Через якийсь час знову по'являються чорносотенці під проводом Голубєва. Вони тримають в руках російські прапори, а потім виносять з крамничі портрет царя й урядуючи своїм могутнім словом в тяжкі часи, і просять передати всім, що пам'ять про нього завжди буде жити в серцях

відують співом "Вічної пам'яті". Тоді чорносотенці кидаються на них, і розпочинається велика білка. Такі білки вибухають на вулиці Володимирській кілька разів... П'ята й найбільша сутичка відбулася коло будинку міської стації південно-західних залізниць на Пушкінській вулиці. Тут чорносотенці набігли і почали їх бити, так що їм кепсько прийшлося б'яти не поліція, яка прийшла на поміч з нагайками і розігнала демонстрантів. Після цього чорносотенці десь зникли.

Кавказькі верховинці святкують

Київ, 12 березня 1914. — З Владикавказу — від групи верховинців — одержано телеграму такого змісту: "Кавказькі верховинці святкують пам'ять великого поета Тараса Шевченка, що підтримує свій могутнім словом в тяжкі часи, і просять передати всім, що пам'ять про нього завжди буде жити в серцях

ПРАЦЯ

HELP WANTED - FEMALE

ФРЕЗЕРКА.

Мусить бути досвідчена.

Стала праця — добра платня.

Голостіть:

JOHN HAIRDRESS

69 East Post Road, White Plains

Phone: White Plains 9-3690

TRIMMERS

До прикрашування калесюх.

Досвідчені. Добра платня, при-

ємське обслуговування. Голостіть

сьогодні.

MAYFLOWER HAT CO.

1887 Bathgate Ave., Bronx, N. Y.

Phone: CY 9-5266

ОПЕРЕНТОРКИ

Досвідчені в сукоках.

Комплетний одяг. Стала праця.

JEFFERSON DRESS CO.

692 Main Ave., cor. Jefferson St.

Passaic, N. J.

Вхід від залу будинку.

Prescott 7-6714

ОПЕРЕНТОРКИ

Досвідчені в шитті суковок і

комплетного одягу. Можна за-

робити \$55 тижнево а більше.

Стала праця. Голостіть:

RAY DRESS CO.

154 Baltic St., Brooklyn, N. Y.

(2 Block Court St.) Cross Town

Bus.

Вступайте в глени

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

УНСоюзу!

КОНСОЛІДАЦІЯ

Степан Вусатий

— Немає в нас консолідації

— нарікає;

— Не хочуть наші емігра-

ційні політики консолідува-

тись — бідкається;

— Ах, коли ж, коли ж, на-

стане в нас ота, консолідація

— зітхасте...

А дозволяє спитати вас, у-

країнська політична емігра-

ція, громадини багатьох при-

браних батьківщин:

Чим ви причинилися до тієї

консолідації?

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Що ви зробили, щоб вона

настала??

Що ви вдіяли, щоб наших

законів еміграційних??

Звісно, нічого нічого не зро-

били.

Ну, так тоді й не дивуй-

тись, що консолідації в нас

немає.

Консолідація бо, еміграцій-

на ви голубчик, це така емі-

граційна птиця, що сама до

нас не прилітає.

Ждїть — не ждїть, а сама

не впаде нам з партійної емі-

раційної груші, та простінь-

ко, в нас, еміграційний рог...

Щоб вона, ота консоліда-

ція, у нас запанувала, треба

її, яку-так задріпанку,

зловити за несхвильне пар-

тийницьке вухо, і приволіти

до нашого еміграційного смі-

тника...

Як це зробити — вистає?

На це є багато способів.

Малих і великих, великих

і звичайних.

Я не стану всіх їх тут ви-

числювати, бо це був би задов-

гий фейлетон і ніхто не ско-

тив би його надрукувати. Я

подам тільки один плян. Зов-

сім простий і зовсім реаль-

ний. Такий, що його легко й

скоро можна перевести в ді-

ло навіть в нашій еміграцій-

ній дійсності.

Ось, купили ми нарешті

Народний Дім в Нью-Йорку.

Не надзвичайний він собі,

але надзвичайний, і як на

Метрополіто, дещо замалень-

ко, але слава Богу, що й такий

купили. А це була б нас про-

вінція на залізний хвіст засмі-

яла...

І ось, у цьому то Народном

Домі мається до винайму

приміщення... залі, тобто, ру-

ми та кімнати... Правда, не

дуже то посіпаються наші то-

варства й організації їх ви-

наймають:

— Дорого, — кажуть, —

правлять...

— Хоч і свої, а дурні, гірш